

Notat om Statsrevisorernes beretning om kvalitetsindsatser på sygehusene

Som opfølgning på Rigsrevisionens notat til Statsrevisorerne om pris, kvalitet og adgang til behandling fra 2011, lovede Rigsrevisionen at igangsætte en større undersøgelse om kvalitet i sundhedsvæsenet.

Rigsrevisionen har på den baggrund udarbejdet Beretning om kvalitetsindsatser på sygehusene til Statsrevisorerne, som har offentliggjort beretningen d. 08. marts 2012.

Ministeriet for sundhed og forebyggelse skal i den forbindelse afgive en redegørelse til Statsrevisorerne og har i den anledning anmodet Region Syddanmark om eventuelle bemærkninger til beretningen. Svaret til ministeriet skal være godkendt i Regionsrådet.

Kommentarer

Den administrative vurdering i Region Syddanmark er, at det er en grundig og omfattende undersøgelse Rigsrevisionen har foretaget. Desuden har undersøgelsen blik for, at det er vanskeligt at udskille kvalitetsindsatser fra det øvrige arbejde i sundhedsvæsenet, hvilket vurderes som en væsentlig pointe.

Rigsrevisionens rapport understreger, det er vigtigt at følge op på kvalitetsindsatser. Dette falder fint i tråd med den politisk godkendte kvalitetsstrategi for sundhedsvæsenet i Region Syddanmark, der har som et kernepunkt, at der følges op på implementeringen af de indsatsområder, der er medtaget i strategien. Endvidere fokuseres der i strategien på, at der i størst mulig udstrækning er evidens for den indsats, der ydes.

Der er også fokus på, at det er vigtigt, at indsatserne giver mening for personalet og understøtter afdelingernes arbejde. Der gøres i den forbindelse også en stor indsats for it-understøttelse af arbejdet, så det kan foregå så hensigtsmæssigt og effektivt som muligt.

Regionerne behandles samlet i rapporten, og forholdene i Region Syddanmark vurderes således ikke specifikt.

Baggrund

Baggrunden for Rigsrevisionens undersøgelse er, at der siden 1990'erne har været stigende fokus på kvalitet på sundhedsområdet og dermed også på sygehusene. På landsdækkende og regionalt plan er der igangsat en række indsatser for at sikre og udvikle kvaliteten på sygehusene.

Baggrunden for undersøgelsen er endvidere, at den følger op på notat af 18. januar 2011 til Statsrevisorerne om pris, kvalitet og adgang til behandling på private sygehuse (mammografiundersøgelser). Rigsrevisor lovede i notatet at igangsætte en større undersøgelse om kvalitet i sundhedsvæsenet.

Statsrevisorernes konklusion

"Statsrevisorerne finder det positivt, at der på alle niveauer i det offentlige sygehusvæsen gøres en væsentlig indsats for at sikre og udvikle kvaliteten i patientbehandlingen.

Statsrevisorerne bemærker, at de mange kvalitetsindsatser øger behovet for at prioritere og lette arbejdet på afdelingerne og dermed øger behovet for at vurdere og koordinere de enkelte indsatsers indhold og relevans. Derfor er det afgørende, at Sundhedsministeriet og regionerne følger op på formål og resultater af kvalitetsindsatserne samt foretager en vurdering af det samlede resurseforbrug."

Rigsrevisionens hovedkonklusion

"Rigsrevisionen finder det positivt, at der i de seneste år har været en stigende opmærksomhed på at sikre og udvikle kvaliteten i patientbehandlingen, bl.a. med det formål at sikre behandlinger af høj og ensartet kvalitet til gavn for patienterne. Højere kvalitet på sygehusene kan tillige være med til at sikre et mere omkostningseffektivt sygehusvæsen.

Behovet for at følge udviklingen i kvaliteten i sundhedsvæsenet skal tilgodese mange hensyn, herunder sikring af udviklingen i behandlingerne samt ledelsesmæssige og politiske hensyn. Ved vurderingen af de forskellige kvalitetsindsatser er det væsentligt løbende at vurdere omfanget af den belastning, som fx registreringer og dokumentation i forbindelse med kvalitetsindsatser medfører på sygehusene. Det skyldes bl.a., at personalets motivation til at sikre og udvikle kvaliteten er afgørende, da det er personalet, der skal omsætte indsatsene til kvalitet i mødet med patienterne.

Rigsrevisionen skal anbefale, at Sundhedsministeriet og regionerne løbende vurderer hensigtsmæssigheden og indretningen af den samlede kvalitetsindsats på sygehusene. Rigsrevisionen finder det i fortsættelse heraf velbegrunder, at samarbejdet på kvalitetsområdet mellem ministeriet og regionerne styrkes.”

Delkonklusioner i punktform

- Sundhedsstyrelsen og regionerne har de seneste år skabt bedre sammenhæng mellem de kvalitetsindsatser, der er iværksat. Den samlede mængde af indsatser er dog betydelig, og arbejdet med at integrere indsatserne bør derfor fortsættes.
- Undersøgelsen har vist, at de landsdækkende kvalitetsindsatser understøtter afdelingernes arbejde med at sikre og udvikle kvaliteten
- Undersøgelsen har også vist, at de mange indsatser øger behovet for at prioritere arbejdet på afdelingerne.
- Undersøgelsen viser desuden, at der er behov for at vurdere de enkelte indsatsers indhold og relevans.
- Endelig viser undersøgelsen, at der på nogle områder er behov for bedre it-understøttelse af kvalitetsarbejdet, herunder fx adgang til computere og trådløst netværk.
- Sundhedsministeriet og regionerne følger generelt op på implementeringen af de kvalitetsindsatser, de er ansvarlige for. Derimod har ministeriet og regionerne generelt ikke viden om, hvor mange ressourcer de landsdækkende kvalitetsindsatser beslaglægger på sygehusene.
- I de fleste af kvalitetsindsatserne er der fulgt op på, eller planer om at følge op på, om de forventede resultater er opnået. Der er dog enkelte af de landsdækkende indsatser, hvor det ikke er tilfældet, hvorfor Sundhedsministeriet og regionerne fortsat kan styrke opfølgningen.
- Rigsrevisionen er opmærksom på, at det kan være vanskeligt at afgrænse resultaterne af den enkelte kvalitetsindsats, fordi mange faktorer påvirker udviklingen i kvaliteten. Fx kan den almindelige sundhedsfaglige og teknologiske udvikling, der normalt ikke omtales som kvalitetsudvikling, påvirke behandlingsresultater, patientoplevelser mv. På nogle områder vil det dog være muligt umiddelbart at vurdere, om en indsats giver resultater.
- Den Danske Kvalitetsmodel er den væsentligste kvalitetsindsats i sundhedsvæsenet og udgør en generel ramme for at skabe en ensartet høj kvalitet på sygehusene, sammenhængende patientforløb mv. Rigsrevisionen finder det relevant, at Sundhedsministeriet og regionerne vurderer, om formålene med denne indsats bliver opfyldt.

Undersøgelsen

Rigsrevisionens undersøgelse beskæftiger sig udelukkende med kvalitetsindsatser i det offentlige sygehusvæsen. Undersøgelsen er baseret på 17 landsdækkende og 14 regionale kvalitetsindsatser. Ud af de landsdækkende kvalitetsindsatser i rapporten har regionerne et primært ansvar for:

- Pakkeforløb på hjerteområdet
- Kliniske kvalitetsdatabaser (inkl. NIP)
- Den Landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser (LUP)
- Lokal dialog om klager
- Overvågning af hospitalsdødelighed (HospitalsStandardiseret MortalitätsRatio – HSMR)
- Den Danske Kvalitetsmodel
- Patientsikkert Sygehus
- Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram

Dertil kommer de regionale kvalitetsindsatser, som for Region Syddanmarks vedkommende er:

- Implementering af hygiejneretningslinjer
- Fokus på Fælles Akut Modtagelse, kronikeromsorg og patientsikkerhed
- Udførelse af ekstern audit ved afvigende resultater i de kliniske databaser

Regionerne behandles samlet i rapporten og forholdene i Region Syddanmark vurderes således ikke specifikt.

I forhold til de nævnte indsatser søger rapporten at besvare følgende spørgsmål:

- Er der sammenhæng mellem de landsdækkende kvalitetsindsatser og sygehusafdelingernes arbejde med at sikre og udvikle kvaliteten?
- Understøtter de landsdækkende kvalitetsindsatser sygehusafdelingernes arbejde med at sikre og udvikle kvaliteten?
- Følger Sundhedsministeriet og regionerne op på, om de landsdækkende kvalitetsindsatser bidrager til at sikre og udvikle kvaliteten?

Rigsrevisionen har ved hjælp af spørgeskemaer indhentet oplysninger om de landsdækkende kvalitetsindsatser fra Sundhedsministeriet og Danske Regioner og oplysninger om de regionale indsatser fra regionerne.

Rigsrevisionen har desuden gennemført interviews på ét sygehus i hver region. På hvert af disse sygehuse er der gennemført interviews med sygehusledelsen og 2 afdelingsledelser. Rigsrevisionen har valgt at fokusere på personalets oplevelse af arbejdet med at sikre og udvikle kvaliteten på afdelingerne. Denne vinkel er valgt, fordi det er personalet, som skal omsætte kvalitetsindsatserne og de regionale strategier til aktivitet og kvalitet i mødet med patienterne. Derfor er personalets deltagelse afgørende for resultatet af indsatsen. Det valgte fokus giver dog ikke mulighed for at vurdere nytten af en indsats, rimeligheden i prioriteringer, det faglige grundlag for en indsats mv.